
Επιστροφή κερδών 1,2 δισ. από κέρδη ομολόγων ΕΔ: Greek statistics?

Δευτέρα 23 Σεπτεμβρίου 2019, Liberal.gr

Της Μιράντας Ξαφά*

Διαβάζω στον τύπο της Κυριακής ότι η κυβέρνηση φέρεται να ζητά από τους δανειστές να εγκρίνουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης των φοροελαφρύνσεων του 2020 εγγράφοντας στα έσοδα του προϋπολογισμού τα κέρδη των κεντρικών τραπεζών της Ευρωζώνης ύψους 1,2 δισ. ευρώ από ελληνικά ομόλογα (ANFA & SMP) που προβλέπεται να επιστραφούν στην Ελλάδα την ίδια χρονιά. Μέχρι σήμερα, βάσει της μεθοδολογίας της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, τα κέρδη αυτά να εγγράφονται ως πηγή χρηματοδότησης και όχι ως έσοδο, διότι δεν είναι ούτε μόνιμα ούτε βέβαια (όπως και τα έσοδα από ιδωτικοποιήσεις). Όπως παρουσιάζεται στον τύπο, το αίτημα της κυβέρνησης μοιάζει σαν προσπάθεια επίτευξης του στόχου πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5% του ΑΕΠ με ένα λογιστικό κόλπο, μεταφέροντας στα δημόσια έσοδα κονδύλια που καταγράφονται αλλού. Ένα τέτοιο αίτημα δεν θα βοηθούσε στο κτίσιμο της αξιοπιστίας στην οποία προσβλέπει ο κ. Μητσοτάκης και η κυβέρνησή του, και είναι απίθανο να γίνει δεκτό από τους πιστωτές.

Η προφανής δυστοκία που υπάρχει στην κυβερνητική προσπάθεια σημαντικής μείωσης της φορολογίας εισοδήματος το 2020 ενισχύει την εντύπωση αναζήτησης εύκολων λύσεων για να βρεθεί ο απαραίτητος δημοσιονομικός χώρος. Σε μεγάλο βαθμό, η δυστοκία αυτή πηγάζει από την απόφαση της κυβέρνησης να στηρίξει την κατάργηση της μείωσης της έκπτωσης φόρου που νομοθετήθηκε από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, μειώνοντας αντίστοιχα το αφορολόγητο ποσό από 8.636 σε 5.682 ευρώ (αυξημένο για κάθε παιδί). Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης θα είχε προσθέσει 2 δις. ευρώ στα έσοδα, επιτρέποντας σημαντικές φοροελαφρύνσεις που είναι απαραίτητες για δύο λόγους:

Πρώτον, η φορολογική κλίμακα είναι υπερβολικά προοδευτική, με κατώτατο συντελεστή 9% και ανώτατο 45% ήδη από τα 40.000 ευρώ, και επί πλέον φόρο αλληλεγγύης μέχρι 10%, δημιουργώντας αντικίνητρα για την δημιουργία πλούτου στην Ελλάδα. Η εξαγγελία της κυβέρνησης να μειώσει τον χαμηλότερο συντελεστή φορολογίας εισοδήματος από 22% σε 9% αυξάνει την προοδευτικότητα της φορολογίας αντί να την μειώνει. Το ίδιο ισχύει για τη μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 30% για ακίνητα με χαμηλή αντικειμενική αξία και 10% για ακίνητα με υψηλή αξία, αντίθετα με τις προεκλογικές εξαγγελίες για οριζόντια μείωση 30%.

Δεύτερον, 7 στους 10 φορολογούμενους είτε δεν πληρώνουν καθόλου φόρο εισοδήματος (5 στους 10) είτε πληρώνουν λιγότερο από 100 ευρώ το χρόνο κατά μέσο όρο, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με το Σύνταγμα όλοι οι Έλληνες πρέπει να συνεισφέρουν στην άμεση φορολογία ανάλογα με τις δυνατότητες τους.

Για αυτούς λόγους, τόσο το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ) όσο και το Ινστιτούτο Δημοσιονομικών Μελετών (ΙΝ.ΔΗ.ΜΕ.) στα οποία συμμετέχω, δεν μας βρήκε σύμφωνους με την κατάργηση της μείωσης του αφορολόγητου, όπως ήδη επεσήμανε ο καθηγητής Γιώργος Μπήτρος (ΤΑ ΝΕΑ 21/9).

Επιστρέφοντας στο θέμα της επιστροφής των κερδών ANFA & SMP ύψους 1,2 δις. ευρώ από ελληνικά ομόλογα το 2020, θεωρώ ότι θα ήταν απαραίτητη μία διευκρίνιση: [Στην ανακοίνωση Τύπου](#) της 22ας Ιουνίου 2018, το Eurogroup άφησε ανοικτή τη δυνατότητα

χρησιμοποίησης των κερδών ANFA & SMP όχι αποκλειστικά για μείωση χρέους (περιορίζοντας τις δανειακές ανάγκες) αλλά και για προσυμφωνημένες επενδύσεις¹. Στο βαθμό που συμφωνηθούν π.χ. επενδύσεις ύψους 600 εκ. ευρώ για το 2020, θα ήταν λογικό να μεταφερθεί αντίστοιχο ποσό στα έσοδα, ώστε οι επενδύσεις αυτές να είναι δημοσιονομικά ουδέτερες, δηλ. να μην επιβαρύνουν το πρωτογενές αποτέλεσμα του προϋπολογισμού. Τα υπόλοιπα 600εκ. ευρώ των κερδών ANFA & SMP όμως θα πρέπει να συνεχίσουν να εγγράφονται ως πηγή χρηματοδότησης εφόσον μειώνουν αντίστοιχα τις ακαθάριστες δανειακές ανάγκες. Όσο η κυβέρνηση δεν διευκρινίζει ποιά ακριβώς είναι το αίτημά της προς τους πιστωτές, τόσο θα παραμένει ευάλωτη στην υποψία ότι επιθυμεί να επιστρέψει στα “Greek statistics”.

**** Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι senior scholar στο Centre for International Governance Innovation (CIGI).***

1.«[ANFA & SMP income] will be used to reduce gross financing needs or to finance other agreed investments.»